

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2010
VI. volební období

168

Senátní návrh

na vydání

zákona

**kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění,
ve znění pozdějších předpisů**

Senátní návrh

Z Á K O N

ze dne2010,

**kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění,
ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 15/1993 Sb., zákona č. 161/1993 Sb., zákona č. 324/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 149/1996 Sb., zákona č. 48/1997 Sb., zákona č. 127/1998 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 138/2001 Sb., zákona č. 49/2002 Sb., zákona č. 176/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 437/2003 Sb., zákona č. 455/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 438/2004 Sb., zákona č. 123/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 117/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb. a zákona č. 362/2009 Sb., se mění takto:

1. V § 8 odst. 3 část věty za středníkem zní: „pojistné zaplatí nejpozději do osmi dnů po dni, ve kterém byl, popřípadě měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 24 odst. 2 za kalendářní rok, za který se pojistné platí.“.
2. V § 8 odstavec 5 zní:

„(5) Doplatek rozdílu mezi zálohami a skutečnou výší pojistného vypočteného podle § 3a je splatný vždy nejpozději do osmi dnů po dni, ve kterém byl, popřípadě měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 24 odst. 2 za kalendářní rok, za který se pojistné platí.“.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2011.

Důvodová zpráva

Obecná část:

I. Zhodnocení platného právního stavu a vysvětlení potřeby navrhované změny zákona

Současná úprava pravidel, které stanoví zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů, pro placení pojistného na všeobecné zdravotní pojištění je v části, která stanoví termín splatnosti doplatku pojistného, zcela odlišná od pravidel placení doplatku pojistného na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, která stanoví zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Přitom povinnosti, které pro osoby samostatně výdělečně činné z těchto zákonů vyplývají, si jsou velmi podobné. Doplatky obou druhů pojistného vycházejí z údajů uvedených v přehledech o příjmech a výdajích vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení a dalších údajích stanovených citovanými zákony, jejichž nejpozdnější odevzdání je obecně vázáno na podání daňového přiznání. Stávající právní úprava tím, že stanoví pro oba druhy pojistného různé termíny splatnosti doplatků, vyvolává zbytečnou nejistotu a značně komplikuje fungování podnikajících fyzických osob v České republice.

Navrhovaná úprava proto uvádí termíny splatnosti doplatků obou druhů pojistného do vzájemného souladu. V případě přijetí navrhované právní úpravy termínu splatnosti doplatku pojistného na všeobecné zdravotní pojištění budou platit obdobná pravidla pro placení doplatku pojistného na všeobecné zdravotní pojištění i doplatku pojistného na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Tím se zpřehledňuje a zjednodušuje systém těchto plateb pro podnikatele.

Osoby samostatně výdělečně činné, které jsou současně zaměstnanci a samostatná výdělečná činnost není hlavním zdrojem jejich příjmů, nemají povinnost platit zálohy na pojistné na všeobecné zdravotní pojištění. Pojistné za uplynulý kalendářní rok hradí naráz. Pro příslušnou platbu pojistného platí dosud shodný termín jako pro platbu doplatku pojistného na všeobecné zdravotní pojištění. Proto se souběžně se změnou úpravy termínu splatnosti doplatku pojistného na všeobecné zdravotní pojištění navrhuje změnit i termín splatnosti platby pojistného shora uvedenými osobami, a to tak, aby oba termíny byly shodné.

II. Zhodnocení souladu navrhované novely zákona s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

III. Zhodnocení souladu navrhované novely zákona s právem Evropské unie a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, ani s právními předpisy Evropské unie.

IV. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady a dopady na životní prostředí.

Navrhovaná právní úprava nebude mít negativní dopad na státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí ani na hospodaření zdravotních pojišťoven. Jejím předmětem je jen formální regulace podnikatelského prostředí České republiky, do sociální oblasti či životního prostředí nemá dopad.

V. Návrh, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení

Vzhledem k jednoduchosti navrhované novely zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení.

Zvláštní část:

K Čl. I

K bodu 1 (§ 8 odst. 3)

Dle dosavadní úpravy § 8 odst. 3 osoba samostatně výdělečně činná, která je současně zaměstnancem a samostatná výdělečná činnost není hlavním zdrojem jejích příjmů, nemá povinnost platit zálohy na pojistné na všeobecné zdravotní pojištění. Pojistné musí zaplatit nejpozději do osmi dnů po podání daňového přiznání za uplynulý kalendářní rok, což je termín shodný s dosavadním termínem pro úhradu doplatku pojistného na všeobecné zdravotní pojištění podle stávající úpravy § 8 odst. 5.

Protože návrh zákona v bodě 2 v § 8 odst. 5 mění úpravu termínu splatnosti doplatku pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, navrhuje se z hlediska systémovosti právní úpravy placení pojistného stanovit pro splatnost pojistného placeného osobou samostatně výdělečně činnou podle § 8 odst. 3 úpravu termínu splatnosti tohoto pojistného shodnou s úpravou termínu splatnosti doplatku pojistného podle § 8 odst. 5.

K bodu 2 (§ 8 odst. 5)

Stávající znění § 8 odst. 5 se nahrazuje novým zněním, které mění dosavadní právní úpravu termínu splatnosti doplatku rozdílu mezi zálohami a skutečnou výší pojistného na všeobecné zdravotní pojištění a stanoví splatnost doplatku pojistného nejpozději do osmi dnů po dni, ve kterém byl nebo měl být podán přehled o příjmech a výdajích za kalendářní rok, za který se pojistné platí. Navrhuje se tedy právní úprava termínu splatnosti platby doplatku pojistného na všeobecné zdravotní pojištění shodná s právní úpravou termínu splatnosti stanovenou zákonem č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, pro doplatek pojistného na

důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Dochází tak ke sjednocení těchto termínů v obou zákonech a tím zprehlednění a zjednodušení zákonné úpravy pro osoby samostatně výdělečně činné.

K Čl. II

S ohledem na lhůty legislativního procesu se navrhuje termín pro nabytí účinnosti zákona 1. duben 2011.

V Praze dne 27. října 2010

Přemysl Sobotka, v. r.
předseda Senátu

Platné znění

(Výňatek)

**novelizované části zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění,
ve znění pozdějších předpisů
s vyznačením navrhovaných změn**

§ 8

(1) Osoba zahajující samostatnou výdělečnou činnost hradí v prvním kalendářním roce této činnosti měsíční zálohy na pojistné vypočtené z minimálního vyměřovacího základu, pokud si sama nestanoví zálohu vyšší. Pokud za osobu zahajující samostatnou výdělečnou činnost je plátcem pojistného i stát, není tato osoba povinna v prvním kalendářním roce této činnosti platit zálohy na pojistné; pojistné zaplatí formou doplatku podle odstavce 5.

(2) Ve druhém roce a v následujících letech výkonu samostatné výdělečné činnosti se výše zálohy na pojistné stanoví procentní sazbou uvedenou v § 2 z měsíčního vyměřovacího základu. Měsíční vyměřovací základ činí průměr, který z vyměřovacího základu určeného podle § 3a pro stanovení pojistného ze samostatné výdělečné činnosti za předcházející kalendářní rok připadá na jeden kalendářní měsíc s tím, že se přihlíží jen k těm kalendářním měsícům, v nichž byla samostatná výdělečná činnost vykonávána alespoň po část tohoto měsíce. Maximální výše zálohy je částka vypočtená procentní sazbou z jedné dvanáctiny maximálního vyměřovacího základu. Takto vypočtené zálohy se poprvé zaplatí za kalendářní měsíc, ve kterém byl nebo měl být podán přehled podle § 24 odst. 2, a naposledy za kalendářní měsíc předcházející kalendářnímu měsíci, ve kterém byl nebo měl být takový přehled předložen v dalším kalendářním roce.

(3) Osoba samostatně výdělečně činná, která je současně zaměstnancem a samostatná výdělečná činnost není hlavním zdrojem jejích příjmů, není povinna platit zálohy na pojistné; ~~pojistné zaplatí do osmi dnů po podání daňového přiznání za uplynulý kalendářní rok.²⁶⁾~~ **pojistné zaplatí nejpozději do osmi dnů po dni, ve kterém byl, popřípadě měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 24 odst. 2 za kalendářní rok, za který se pojistné platí.**

(4) Na základě žádosti osoby samostatně výdělečně činné sníží na dobu nejdéle tři měsíců příslušná zdravotní pojišťovna poměrně výši zálohy na pojistné v případě, že příjem osoby samostatně výdělečně činné ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení připadající v průměru na jeden kalendářní měsíc v období od 1. ledna kalendářního roku do konce kalendářního měsíce předcházejícího kalendářnímu měsíci, ve kterém byla podána žádost o snížení, nejméně však v období tří kalendářních měsíců po sobě jdoucích, je nejméně o jednu třetinu nižší než takový příjem připadající v průměru na jeden kalendářní měsíc v předcházejícím roce. Jestliže v průběhu tří kalendářních měsíců následujících po snížení zálohy osoba samostatně výdělečně činná zjistí, že výše záloh již neodpovídá skutečně dosahovaným příjmům, je povinna si zálohu zvýšit.

~~5) Doplatek rozdílu mezi zálohami a skutečnou výší pojistného vypočteného podle § 3a je splatný vždy do osmi dnů po podání daňového přiznání²²⁾ za uplynulý kalendářní rok.~~

(5) Doplatek rozdílu mezi zálohami a skutečnou výší pojistného vypočteného podle § 3a je splatný vždy nejpozději do osmi dnů po dni, ve kterém byl, popřípadě měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 24 odst. 2 za kalendářní rok, za který se pojistné platí.

(6) Je-li úhrn záloh na pojistné zaplacených za rozhodné období vyšší než pojistné stanovené podle § 2 odst. 1, jedná se o přeplatek pojistného (§ 14).